

реакционно инвестиране, следващо някакъв съзнателен интерес.”²

От такава позиция дистинкцията положителни-отрицателни герои се релативизира, а обвиненията на критиката, че отрицателните герои са опоетизирани и за тях авторът пише с откровена симпатия, губят характера си на сериозно аналитично наблюдение и се превръщат в каламбур с откровена идеологическа окраска. Самият Димов в отговора си при обсъждането на романа „Тютюн” категорично заявява: „Аз нямам убеждението, че съм превърнал отрицателните герои в положителни и съм „опоетизирал” живота им. Хората не могат да ни се струват симпатични и опоетизирани само заради това, че са красиви, добре облечени, живописни или с приятни маниери. Това е възможно само тогава, когато човекът, който възприема, има ограничен жизнен опит или е съвсем повърхностен.”³

В романа няма положителни и отрицателни герои, а сложна палитра от образи и характери, които се вписват в обществените механизми чрез делириума на параноично шизоидната сближеност, в подчинеността от играта на либидото, защото „от гледна точка на либидното инвестиране няма особена разлика между един реформист, един фашист, понякога дори някои революционери, които се разграничават единствено предсъзнавано, но чиито несъзнавани инвестирания са от еднакъв тип”⁴. Деградацията на личността се превръща в симптом за деградация на групите, а от там и на цялото общество.

В никакъв случаи не можем да обвиняваме Димов, че е представил схематизирани герои, точно обратното, той умело е пресъздал автоматизираните стереотипи за производство на желанията в сложна конфигурация от специфични модуляции, срещи и разминавания, които препотвърждават близостта на привидно антагонистичните групи. Това е и доказателство за проникновено усещане за промените в буржоазното общество.

² Делъоз, Ж. Гатари, Ф. Анти-Едип. С., 2004, с. 141

³ Вж. Димитър Димов // Янев, С., Колева, П. С. Атлас на българската литература: 1944-1968, ИК-Жанет45, 2006, Пловдив, с. 109

⁴ Делъоз, Ж. Гатари, Ф. Анти-Едип. С., 2004, с. 482